LEADER Ykkösakseli

Euroopan unionin osarahoittama

YKKÖSAKSELI RY:N TOIMINTASUUNNITELMA 01.01.- 31.12.2027

1. Taustaa

Ykkösakseli (ry) on paikallinen kehittämisyhdistys ja Leader-ryhmä, joka aktivoi alueensa toimijoita omaehtoiseen paikalliseen kehittämiseen. Yhdistyksen toiminta on painottunut Leader-toimintaan. Ykkösakseli on toiminut Leader-ryhmänä vuodesta 2007 jakaen maaseudun kehittämisrahoitusta paikallisiin kehittämishankkeisiin ja yritystukiin. Vuonna 2023 käynnistyi uusi EU:n ohjelmakausi ja Ykkösakselin uuden paikallisen kehittämisen strategian toteutus. Ykkösakseli sai myöntövaltuutta (hankkeille jaettava rahoitus ja yhdistyksen toimintaraha) vuosille 2023-2027 4,8 miljoonaa euroa, josta toimintarahan osuus on vajaa 1 miljoona euroa.

Ohjelmakauden 2023-2027 hankkeiden haku käynnistyi kesäkuussa 2023. Hankehaku on jatkuvaa mutta hankkeet käsitellään valintajaksoissa. Ykkösakselilla on vuonna 2027 viisi valintajaksoa. Koko ohjelmakauden haku päättyy alkusyksyllä 2027.

Ykkösakseli on vastaanottanut yhteensä kuluvalla ohjelmakaudella (tilanne 6.11.2026) 364 hakemusta, joista hanketukia 147 ja yritystukia 269 kappaletta. Hyväksyttyjä hakemuksia (elinvoimakeskuksen tukipäätös) 174 ja hylättyjä 73 kappaletta. Hakijat ovat peruneet 70 hakemusta (Taulukko 1). Hyväksytyt hankkeet ovat pieniä - keskimäärin tukea myönnetään 10 915 euroa hyväksyttyä hakemusta kohti.

Taulukko 1. Hakemusten määrä ja käsittelyn tilanne 6.11.2026

Hakemustyyppi	Haettu, kpl	Peruttu, kpl	Hylätty, kpl	Hyväksytty	Käsittelyssä
Hanketuki	128	13	16	87	12
Yritystuki	236	57	58	90	31
Yhteensä	364	70	74	178	42

2. Yhdistys

Toiminta-alue

Ykkösakseli toimii Karkkilan, Lohjan, Salon ja Vihdin alueilla. Toiminta-alueella asuu 132 914 asukasta (31.12.2025). Maaseuturahoituksen ulkopuolelle Lohjalta ja Salosta rajattu kaupunkien keskusta-alueet. Poisrajattu alue laajeni uuden ohjelmakauden myötä ja samalla kaupunkialueiden asukasmäärä nousi 17 500 asukkaasta 30 100 asukkaaseen.

Taulukko 1: Asukkaiden määrä

Kaupunki/ kunta	**Asukkaita 31.12.2021 1)**	**Asukkaita 31.12.2025 1)**	**Kaupunki-alueiden asukkaat 2)**
Karkkila	8 717	8 284	0
Lohja	44 995	45 435	13 776
Salo	51 407	50 339	16 352
Vihti	29 241	28 856	0
Koko alue	**135 360**	**132 914**	**30 128**

Lähde: 1) Väestötietojärjestelmä 2) Salon ja Lohjan kaupungit, kaupunkirajauksen mukaan.

Hallitus

Yhdistyksen asioita hoitaa hallitus, johon kuuluvat syyskokouksessa valitut puheenjohtaja ja yksitoista varsinaista jäsentä sekä jokaisen henkilökohtainen varajäsen. Puheenjohtajan toimikausi on kaksi kalenterivuotta. Hallituksen varsinaisten ja varajäsenten toimikausi on kolme kalenterivuotta. Hallituksen varsinaisista jäsenistä ja heidän varajäsenistään on vuosittain erovuorossa yksi kolmasosa. Jäsen voi olla hallituksessa enintään kuusi vuotta peräkkäin.

Hallituksen kokoonpanon tulee toteuttaa ns. kolmikantaperiaatetta, siten että noin 1/3 hallituksesta edustaa alueen paikallista julkista tahoa, 1/3 yrityksiä, yhdistyksiä ja muita yhteisöjä sekä 1/3 yksittäisiä paikallisia asukkaita, jotka eivät työnsä tai asemansa perusteella edusta paikallista julkista tahoa tai alueella toimivia yhteisöjä. Erityistä huomiota kiinnitetään kolmikannan toteutumiseen, alueelliseen tasapainoon sekä toiminnan läpinäkyvyyteen.

Vuonna 2026 toiminut hallitus on ollut seuraava:

Varsinaiset jäsenet		Varajäsenet	
Maaseudun asukkaat			
Anu Juurakko	Lohja (Nu-Pu)	Hilkka Hyrkkö	Lohja
Kai Nousiainen	Lohja	-	Lohja
Mikko Mielikäinen	Salo (Suomusjärvi)	Janita Kylänpää	Salo (Kuusjoki)
Raija Kuusisto	Vihti	Tea Varalahti-Saarela	Vihti

Yhdistykset

Liisa Jääskeläinen	Lohja	Pauliina Hallivuori	Salo (Halikko)
Anne-Maarit Niemelä	Salo	Marja Myllykylä	Salo (Kuusjoki)
Tauno Stick	Vihti	Mari Hennola	Vihti
Pauliina Pakkasmaa	Lohja (Nummi)	Hanna Savelainen	Lohja

Julkinen sektori (kunnat ym.)

Ari Aalto	Salo (Muurla)	Stina Siikonen	Salo (Perniö)
Erkki Ollakka	Karkkila	Krister Österlund	Karkkila
Simo Vesa	Salo	Jore Lunden	Salo
Tommi Muhli	Vihti	Stina-Maarit Elo	Lohja, Sammatti

Tämän vuoden hallituksessa on ollut täyttämättä yksi varajäsenen paikkaa. Erovuorossa ovat (jäsen – varajäsen pareina): Tauno Stick – Mari Hennola, Pauliina Pakkasmaa – Hanna Savelainen, Ari Aalto – Stina Siikonen ja Erkki Ollakka – Krister Österberg sekä varsinainen jäsen Simo Vesa sekä varajäsen Stina-Maarit Elo.

Työryhmät ja jaostot

Hallitus asettaa tarvittavat työryhmät ja jaostot vuosittain.

Ykkösakselin kaupunkialueiden paikallista kehittämistoimintaa varten perustettu kaupunkijaosto ei ole toiminut useaan vuoteen. Kaupunkijaostoon valitaan uudet jäsenet vuonna 2027. Kaupunkijaosto kokoontuu toiminnanjohtajan kutsusta tarvittaessa.

Ykkösakselin nuorisojaosto on perustettu vuonna 2023. Nuorisojaosto päättää Ykkösmassihakemuksista ja kokoontuu vähintään neljä kertaa vuodessa. Nuorisojaoston toimikausi on yksi vuosi, joka alkaa alkaa elokuussa. Nuorisojaoston tavoitteena vuonna 2027 on ylläpitää ja kehittää jaoston toimintaa aktiivisemmaksi ja monipuolisemmaksi. Nuorisojaosto toimii merkittävässä osassa Ykkösakselin Roots and Routes -nuorisohankkeessa (2025–2027).

Kokoonpano:
Drin Rrustemi, Salo
Joona Räty, Lohja
Senni Kerttula, Vihti
Saga Pankka, Karkkila
Edonit Bytyqi, Salo
Matias Rantala, Lohja
Matilda Korpi, Vihti
Mea Kainulainen, Karkkila
Niko Heikkinen, Salo
Sisu Syvähuoko, Lohja
Elsa-Martta Luokkanen, Vihti
Mikael Sallinen, Salo

Toimihenkilöt ja toimipaikat

Vuonna 2027 yhdistyksellä on viisi työntekijää: toiminnanjohtaja, kaksi hankeasiantuntijaa ja kaksi hankekoordinaattoria. Toiminnanjohtaja ja hankeasiantuntijat ovat vakituisessa työsuhteessa. Hankekoordinaattorien työsuhde on määräaikainen. Vakituiset työntekijät

työskentelevät pääsääntöisesti Leader-työssä, mutta työpanosta voidaan tarvittaessa kohdentaa mm. yhdistyksen omiin hankkeisiin (mm. kansainväliset hankkeet). Hankekoordinaattorit työskentelevä pääosin yhdistyksen omissa hankkeissa.

Yhdistyksen toimisto sijaitsee Salossa Suomusjärvellä.

3. Yhdistyksen toiminta

Yhdistyksen varsinainen toiminta

Ykkösakseli ry:n varsinaista toimintaa on sääntömääräisten asioiden hoitaminen. Yhdistys tiedottaa jäsenistölle ja alueen asukkaille Leaderin rahoitusmahdollisuuksista säännöllisesti. Lisäksi yhdistys voi järjestää jäsenilleen tutustumismatkoja. Varainhankintaa tehdään mahdollisuuksien mukaan. Yhdistys voi hakea alueen kehittämistoimintaan rahoitusta maaseuturahaston lisäksi myös muista rahoituslähteistä sekä hakea apurahoja. Varainhankinnan tuloja käytetään toiminnan kehittämiseen. Jäsenhankintaa tehdään aktiivisesti tiedottamisen yhteydessä sekä erityisin kampanjoin.

Vuonna 2027 järjestetään jäsenille ja muille kiinnostuneille info- ja aktivointitilaisuuksia vähintään kuusi kappaletta.

Ykkösakselissa on tällä hetkellä (26.10.2026) 209 (-7) jäsentä, joista henkilöjäseniä 168 (-7), yhteisöjä 36 (+-0) ja kuntia tai muita julkisen tahon edustajia 5 (+-0).

Leader-toiminta

Yhdistyksen pääasiallinen tehtävä vuonna 2027 on paikallisen kehittämisstrategian toteutus. Tähän toimintaan yhdistys on palkannut henkilöresursseja; toiminnanjohtajan ja kaksi hankeasiantuntijaa. Lisäksi tarvittaessa palkataan muuta henkilökuntaa.

Pääasialliset toimet:

- herättää ja ylläpitää kiinnostusta toiminta-alueen kehittämistä kohtaan
- aktivoida ja neuvoa hankehakijoita
- tiedottaa toiminnasta ja tavoitteista
- toimia aktiivisesti yhteistyöverkostoissa
- päästä toiminnalla ohjelmakauden määrällisiin ja laadullisiin tavoitteisiin
- luoda myönteistä mielikuvaa hanketoiminnasta
- selvittää ja hyödyntää yhteistyömahdollisuuksia ja luoda uusia toimintamalleja
- jatkaa laatutyötä ja kehittää omaa toimintaa

Painopisteet vuoden 2027 toiminnassa ovat:

- Ykkösakselin strategian tavoitteista ja Leader-rahoitusmahdollisuuksista tiedottaminen ja alueen aktivointi
- toiminnan tuloksista ja vaikuttavuudesta viestiminen
- ohjelmakauden 2023-2027 päättymiseen ja uuteen kauteen valmistautuminen
- nuorisotoiminnan kehittäminen
- Älykäs kylä -strategioiden ja hankkeiden edistäminen
- henkilöstön jaksaminen ja työhyvinvointi
- jäsenhankinta

Muu hanketoiminta

Yhdistys toteuttaa tarpeen mukaan myös omia strategian toteutumista edistäviä hankkeita sekä hakee rahoitusta maaseuturahaston lisäksi myös muista lähteistä. Vuonna 2027 on käynnissä viisi omaa hanketta, joilla edistetään strategian toteutumista. Kaksi hankkeista on kansainvälisiä hankkeita. Lisäksi on käynnissä varautumishanke, kylien kehittämishanke ja yleishyödyllinen investointihanke.

Christmas Villages - Joulukylät -hanke

Ykkösakselin käynnistämä hanke Christmas Villages – Joulukylät on osa Leader Ravakan hallinnoimaa kansainvälistä hanketta *Together We Create the Christmas Spirit.* Hankkeessa elävöitetään maaseudun joulunajan kestävän kehityksen mukaisia perinteitä ja uusia aktiviteetteja. Yhteistyötä tehdään paikallisten, alueellisten ja kansainvälisten kumppaneiden kanssa. Erityisenä kohderyhmänä ovat alueen yhdistykset ja pienet yritykset.

Hankkeessa:
1) Kerätään ja jaetaan tietoa sekä hyviä käytänteitä joulutapahtumien järjestämisestä sekä kehitetään jouluisia tapahtumia yhteistyössä yhdistysten ja muiden toimijoiden kanssa.
2) Järjestetään toiminnallisia kursseja tai työpajoja, joissa opitaan ja jaetaan jouluperinteitä Suomesta ja kansainvälisiltä kumppaneilta.
3) Järjestetään Ykkösakselin alueen toimijoiden opintoretkiä omalle alueelle, Ravakan alueelle ja muihin EU-maihin sekä isännöidään kansainvälisten yhteistyökumppaneiden vierailua Ykkösakselin alueella.

Hanke luo uusia malleja ja toimintoja joulutapahtumiin ja siten edistää alueen elinvoimaa, eri-ikäisten asukkaiden hyvinvointia ja yhdistysten vireyttä. Lisäksi hanke luo uusia mahdollisuuksia pienyrittäjille.

Hankkeen tuloksena syntyy materiaalia ja hyviä käytänteitä joulunajan tapahtumien kestävästä järjestämisestä. Paikalliset pienyrittäjät ja yhdistykset saavat uusia kontakteja ja työkaluja toimintansa kestävään kehittämiseen. Tiedot ja taidot kestävän kehityksen mukaisista vanhoista ja uusista joulun ajan perinteistä lisääntyvät. Uusia kursseja ja työpajoja syntyy tai olemassa olevat työpajat kehittyvät oppimisen tuloksena. Asukkaiden osallistuminen ja osallisuus keskusta-alueiden ulkopuolella järjestettävissä joulutapahtumissa lisääntyy. Tieto muiden EU-maiden kulttuureista lisääntyy.

Hankkeelle haetaan jatkoaikaa kevääseen 2028 kansainvälisten kumppaneiden pyynnöstä.

VarMa – Varaudumme älykkäästi maaseudulla

Hanke toteutetaan yhteistyössä Varsinais-Suomen Leader-ryhmien kanssa. Hanke on käynnistynyt vuoden 2025 syksyllä. Hankkeen pääasiallinen kohderyhmä on kylät (myös asuinalueet ja yhdistykset), maaseutualueiden asukkaat ja kunnat. Hankkeen tavoitteena on: 1) Parantaa kylien tietoisuutta ja valmiuksia toimia erilaisissa häiriö-, kriisi-, onnettomuus- ja poikkeustilanteissa, sekä 2) lisätä kylien ja kuntien tiedonkulkua ja yhteistyötä maaseudun paikallisyhteisöjen varautumisen ja turvallisuuden vahvistamiseksi.

Hankkeen tuloksena syntyy kunta-/aluekohtaisia kylien Älykäs kylä -varautumissuunnitelmia

ja otetaan käyttöön paikallista varautumista ja turvallisuutta vahvistavia työkaluja ja toimintatapoja. Kylien ja viranomaisten verkostoituminen, tiedonkulku ja valmiudet toimia erilaisissa häiriötilanteissa paranevat. Asukkaiden turvallisuudentunne ja tietoisuus häiriötilanteissa toimimisesta lisääntyy. Hankkeen myötä kannustetaan ja ohjataan paikallistoimijoita omiin hankkeen jälkeisiin jatkotoimenpiteisiin varautumiseen liittyvien investointien, koulutusten ja harjoitusten osalta.

Toimenpiteet toteutetaan kolmen työpaketin avulla:
- Kartoitus, verkostojen luominen ja tiedon tuottaminen
- Kylien ja yhteisöjen älykkään varautumisen suunnittelu
- Älykkään varautumisen suunnitelmien käyttöönotto

Hankkeen vaikutuksena maaseutualueiden asukkaiden turvallisuuden tunne, valmius ja luottamus riskien hallinnasta ja häiriötilanteista toipumisesta on lisääntynyt. Kuntien, kylien ja muiden paikallistoimijoiden keskinäinen yhteistyö on vahvempaa. Viestinnästä, vastuista ja työnjaosta on tehty kuntakohtaiset tai alueelliset suunnitelmat. Alueen kriisinkestävyys ja muutosjoustavuus on vahvistunut. Paikallistoimijat ovat sitoutuneet hankkeen jälkeiseen toimintaan ja/tai varautumista edistäviin omiin hankkeisiin.

Roots and Routes – Juurilta Liikkeelle

Hankkeen tavoitteena on lisätä nuorten tietoisuutta maaseutualueiden monipuolisista mahdollisuuksista, kestävän kehityksen ja kestävän matkailun, paikallisten yritysten sekä aktiivisten paikallistoimijoiden kautta. Hankkeessa tuodaan yhteen eri ikäisiä toimijoita ja vaihdetaan näkökulmia Leader Ykkösakselin toiminta-alueella yli sukupolvien. Hankkeessa tutkitaan alueiden paikalliskulttuuria ja perinteitä käytännönläheisesti. Hanke kehittää jo olemassa olevaa Nuoriso Leader-toimintaa Ykkösakselin alueella ja lisää Leader-alueiden välistä sekä kansainvälistä yhteistyötä. Hanke tarjoaa nuorille konkreettisia ja käytännönläheisiä oppimiskokemuksia. Se lisää verkostoja niin Ykkösakselin toiminta-alueella kuin kansainvälisestikin, sekä mahdollistaa nuorille osallistumisen oman alueen kehittämiseen. Hanketta toteutetaan vuosien 2025 - 2027 aikana.

Lumoavat Kylät 2

Hanke on jatkoa Ykkösakselin edelliselle kylähankkeelle. Hankkeessa edistetään Ykkösakselin alueen kylien yhteistyötä ja vuorovaikutusta kunnan kanssa, autetaan kyliä löytämään omat vetovoimatekijät ja jatketaan kylien brändäystä. Tavoitteena on kehittää maallemuuton konkreettisia edellytyksiä: mm. asunto- ja tonttitarjonnan sekä kaavoituksen kehittäminen, kylien näkyvyyden parantaminen, sekä uusien asukkaiden vastaanoton kehittäminen.

Varautumisen yhteishankinnat

Hankkeessa toteutetaan aggregaattien, kyläradioiden, sydäniskureiden ja tavarapyörien yhteishankinnat Salon, Karkkilan, Vihdin ja Lohjan alueen maaseutukylissä. Hanke on avoin kaikille alueen asukkaille ja toimijoille. Tavoitteena on vahvistaa alueiden yhteisötason varautumista poikkeustilanteissa ja edistää asukkaiden turvallisuutta.

Aggregaatit varmistavat sähkönsaannin häiriötilanteissa. Kyläradioiden avulla voidaan pitää yhteyttä kylän sisällä ja myös ulos silloin, kun matkapuhelinverkko ei toimi. Sydäniskurit mahdollistavat nopean ensiavun. Tavarapyörät mahdollistavat pienimuotoiset tavarakuljetukset niitä tarvitseville.

Hankinnat parantavat kylien kriisinkestävyyttä ja lisäävät myös yhteisöllisyyttä, kun laitteiden käyttöä harjoitellaan yhdessä. Hanke toteutetaan vuosien 2026-2027 aikana.

Tarpeen mukaan käynnistetään myös muita omia strategian mukaisia hankkeita esim. kansainvälistymiseen, elinkeinotoiminnan kehittämiseen tai bioenergiaan liittyen.

Ykkösmassi – tuki nuorten hankkeisiin (Nuoriso Leader)

Ykkösmassi on avustus lasten ja nuorten omille hankkeille. Ykkösmassi innostaa nuoret omien ideoiden toteuttamiseen ja hanketoimintaan. Ykkösmassi lanseerattiin tammikuussa 2017 ja sitä on maksettu lokakuuhun 2026 mennessä 56 903,60 euroa 118 nuorten hankkeelle. Ykkösmassin myöntämistä jatketaan vuonna 2027. Hakujaksot päättyvät vuosittain helmi-, touko-, elo- ja marraskuussa. Ykkösakselin nuorisojaosto tekee toiminnanjohtajalle esitykset myönnettävistä Ykkösmassi -rahoituksista.

Kaupunkialueiden pienhankerahoitus

Kaupunkialueen toimijoille on tavoitteena kehittää oma tukimuoto, jolla keskusta-alueen yhdistykset voivat pienimuotoisesti kehittää omaa toimintaansa. Tämän tuen avulla voidaan vähentää maaseutu- ja kaupunkialueen yhdistysten eriarvoisuutta oman toimintansa kehittämisessä.

Tiedotustoiminta

Tiedottamisessa noudatetaan yhdistyksen viestintäsuunnitelmaa, joka on päivitetty loppuvuodesta 2025.

Leader-toiminnasta tiedotetaan ensisijaisesti yhdistyksen kotisivuilla, sosiaalisen median tileillä sekä Ykkösakselin oman uutiskirjeen kautta. Uutiskirjettä on lähetetty säännöllisesti syksystä 2016 noin kerran kuussa. Tilaajia on 740. Lisäksi yhdistys hyödyntää tiedottamisessa paikallislehtitiedotteita ja sidosryhmien uutiskirjeitä.

Ykkösakseli osallistuu säännöllisesti alueen tilaisuuksiin mm. kesätapahtumiin ja käy kertomassa toiminnasta. Omia tilaisuuksia järjestetään tarpeen mukaan. Yhteistyökumppaneita tavataan henkilökohtaisesti säännöllisin väliajoin. Maaseutuohjelman alueelliset viestijät auttavat myös Leader-viestinnässä sekä Uudellamaalla että Varsinais-Suomessa.

Koulutus

Yhdistyksen toimihenkilöt ja hallituksen jäsenet osallistuvat MMM:n, Ruokaviraston, maaseutuverkoston ja mahdollisesti muiden tahojen järjestämään koulutukseen resurssien ja tarpeen mukaan. Yhdistyksen hallitus voi järjestää koulutustilaisuuksia ja kutsua luennoitsijoita vieraakseen.

Yhdistyksen hallituksen sekä työryhmien jäsenille järjestetään tarvittavaa täydennyskoulutusta ja opintomatkoja. Hankevetäjille järjestetään hankekoulutusta tavoitteena lisätä yleistä hanketoiminnan osaamista. Eri tukimuotoihin liittyen järjestetään tilaisuuksia myös yhdessä viranomaisten kanssa esim. hankkeen toteutukseen ja maksatuksiin liittyen. Lisäksi järjestetään muita tilaisuuksia, joissa hanketoimijoiden on mahdollisuus tavata toisiaan, verkostoitua ja vaihtaa kokemuksia.

Yhteistyö

Yhteistyön tavoitteena on välittää tietoa Ykkösakselin toiminnasta, lisätä tietämystä Leader-toiminnan mahdollisuuksista, auttaa alueen toimijoita kehittämistyössä ja edistää Ykkösakselin strategian toteutumista. Tärkeitä yhteistyökumppaneita ovat Lounais-Suomen ja Uudenmaan elinvoimakeskukset, Uudenmaan ja Varsinais-Suomen maakuntaliitot sekä Suomen kylät ry ja sen jaostot. Ykkösakselilla on edustus sekä Uudenmaan että Varsinais-Suomen maaseutujaostoissa. Lisäksi toiminnanjohtaja on Suomen Kylät ry:n hallituksen jäsen ja varapuheenjohtaja ja Leader-jaoston varapuheenjohtaja. Toiminnanjohtaja on Varsinais-Suomen Leader-ryhmien edustaja Lounais-Suomen metsäneuvostossa. Toiminnanjohtaja on Suomen Leader-ryhmien edustajana ELARDissa (The European Leader Association for Rural Development) sekä TEMmin ja MMM:n Yhteisölähtöisen paikallisen kehittämisen (YPK) työryhmässä. Ykkösakselin nuorisotoiminnasta vastaava hankekoordinaattori on valittu Suomen Kylät ry:n nuorisojaoston jäseneksi.

Maaseudun kehittämistyötä tekevät tahot, alueen elinkeinoja kehittävät tahot sekä mm. alueen viranomaiset, oppilaitokset ja seurakunnat ovat tärkeitä yhteistyökumppaneita. Tiivistä yhteistyötä tehdään erityisesti naapuri-Leader-ryhmien, maakunnallisten kyläyhdistysten, alueen kehittämisyhtiöiden (Keuke, VihtiBusiness, YritysLohja ja Yrityssalo), alueen kuntien sekä paikallisten yhdistysten kanssa. Tavoitteena on yhteistyön syventäminen ja uusien yhteistyömuotojen käyttöönotto vanhojen kumppanien kanssa sekä yhteistyön käynnistäminen uusien toimijoiden kanssa. Sekä Uudenmaan että Varsinais-Suomen Leader-ryhmien hallitusten välistä yhteistyötä kehitetään järjestämällä hallitusten yhteistapaamisia ja koulutuksia.

Kansanvälistä, rajat ylittävää yhteistyötä viedään eteenpäin. Kansainvälistymisen tueksi yhteistyötä mm. alueen kuntien kansainvälisestä toiminnasta vastaavien henkilöiden kanssa kehitetään. Ykkösakseli on mukana OECD:n ja Euroopan komission käynnistämässä kokeilussa, jonka tavoitteena on Leader-tyyppisen toiminnan käynnistäminen INTERREG-ohjelmassa. IMPACT-pilottialueeseen kuuluvat Ykkösakselin lisäksi Leader-ryhmät Pomoväst ja I Samma Båt – Samassa veneessä Suomesta, Leader Åland Ahvenanmaalta ja Leader Stockholmsbygd Ruotsista.

Yhteistyöverkostot ja niiden kehittämisen tavoitteet on kuvattu yhdistyksen dynaamisessa verkostoanalyysissä.

Toiminnan kehittäminen ja laatutyö

Laatukäsikirjaa ylläpidetään jatkuvasti. Ykkösakseli osallistuu Maaseutuverkostoyksikön järjestämään laatutyön jatkosparraukseen. Osana laatutyötä jatketaan vertaisauditointia Leader LounaPlussan kanssa. LounaPlussa toimii Forssan seudulla.

4. Huomioitavaa vuonna 2027

Vuonna 2027 myönnetään ohjelmakauden 2023-2027 viimeiset tuet. Hankkeiden tukipäätökset on tämän hetken tiedon mukaan tehtävä elinvoimakeskuksessa vuoden 2027 loppuun mennessä. Viimeiset hakemukset otettaneen vastaan elokuussa 2027. Elinvoimakeskuksen päätöksentekoon ne on lähetettävä syyskuun loppuun mennessä. Vuonna 2027 valintajaksoja on 5.

Yhteistyö Uudenmaan elinvoimakeskuksen kanssa on sujuvaa, aktiivista ja säännöllistä. Yhteistyötä ja käytäntöjä hiotaan jatkuvasti. Toimintatavat elinvoimakeskuksen ja Leader-ryhmän välillä ovat kehittyneet mutta toimintatapoja ja yhteistyötä kehitetään edelleen.

Vuoden 2027 aikana kehitetään edelleen Ykkösakselin vaikuttavuusviestintää mm. hankkeiden tuloksista tiedottamista. MMM:n vuoden 2026 lopussa julkaisemaan Leaderin lisäarvo-opasta hyödynnetään. Palautteen keruuta Ykkösakselin toiminnasta ja kehittämistyöstä niin hanketoimijoilta kuin yhteistyökumppaneilta kehitetään vuoden 2027 aikana. Hakijoita aktivoidaan vastaamaan Ruokaviraston kyselyyn, jonka jokainen hakija saa kun hanke on saanut tukipäätöksen.

Tulevan rahoituskauden valmistelu EU- ja kansallisella tasolla on käynnissä ja etenee nopeasti. On tärkeää osallistua vaikuttamistyöhön niin paikallisella, alueellisella, valtakunnallisella kuin kansainvälisellä tasolla.

Kaupungeissa tapahtuvan yhteisölähtöisen paikallisen kehittäminen (CLLD) voi olla mahdollista tulevalla kaudella, jos tämä kansallisesti mahdollistetaan. Toimintaa on kokeiltu Ykkösakselin alueella Lohjan ja Salon keskustoissa ESR-rahoituksella vuosina 2016-2019. Kaupunkijaoston toiminta käynnistetään uudelleen vuoden 2027 aikana osana tulevan kauden valmistelua.

Uusien, yhdistyksen toiminnasta aidosti kiinnostuneiden, jäsenten hankinta on tärkeää. Moni jäsen jättää edelleen jäsenmaksunsa maksamatta vaikka maksaneiden osuus onkin hieman noussut. Jäsenhankintaa ja jäsenmaksujen perimistä on tehostettava.

Ykkösakseli täyttää 20 vuotta tammikuussa 2027. Merkkipaalua juhlittiin jo lokakuussa 2026 Leader 30-vuotta -juhlallisuuksien yhteydessä. Vuoden 2027 aikana nostetaan esiin muistoja vuosien varrelta ja mm. järjestetään toimistolla avoimet ovet tammikuussa 2027.

5. Toiminnan rahoitus

Yhdistyksen Leader-työtä rahoitetaan toimintarahana Suomen CAP-suunnitelmasta. Rahoitus on kokonaisuudessaan julkista rahoitusta koostuen EU:n maaseuturahaston, valtion ja alueen kuntien rahoituksesta.

Ykkösakseli voi hakea myös muita omia hankkeita maaseutuohjelmasta. Rahoitusta voidaan hakea myös muista rahastoista esim. ESR ja Central Baltic. Kaupunki-Leader-toiminnan toteuttamiseen on mahdollista hakea rahoitusta ESR:stä.

Varat yhdistyksen varsinaiseen toimintaan sekä yksityisen rahoituksen osuudet saadaan jäsenmaksujen, mahdollisen rahoitustuoton ja muun varainhankinnan kautta.

Yhdistyksen jäsenmaksut vuonna 2026 olivat: henkilöjäsen 15 €, yhdistys- ja yritysjäsen 20 € sekä kunta- ja muu julkinen taho 150 €.